

SAĞLIK KURULU SORUNU

Op. Dr. Fahrettin EMİNOĞLU

Hastanelerimiz hasta vatandaşlarımızın tedavisi için kurulmuş, tamamen hastalıkların tesbit ve tedavisi amacına yönelik kuruluşlardır. Ancak bu kuruluşlardaki hekim ve yardımcı sağlık personelini ve birçok üniteleri bu amacın dışında meşgul eden ve hekimi esas görevi olan teşhis ve tedaviden alıkoyan bir uğraş mevcuttur. O da sağlık kurulu uğraşdır.

Sağlık kurullarının memleketimiz için lüzumsuz olduğunu iddia edemeyiz. Birçok hallerde vatandaşların sağlık durumlarının bu kurullarca tesbit ve karara bağlanması yararlı ve gereklidir. Ancak bu kurullara bırakılan, aslında tek hekim, meselâ hükümet tabibi ve birçok kuruluşların mevcut hekimleri tarafından, tesbit edilip karara bağlanabilecek isteklerin bu kurullardan istenmesi hekim ve yardımcıların tedavi hekimliği için çok kıymetli olan zamanlarının büyük bir kısmını alıp götürmektedir. Esasen memleketimizde bugünkü ihtiyacın yarısı nisbetinde hekim mevcut olduğunu düşünürsek sağlık kurulları için hastanelerde harcanan zamanın tedavi hekimliği bakımından kıymeti daha iyi anlaşılır.

Bugün birçok devlet hastanesinde göz, K.B.B., asabiye, cilt hastalıkları uzmanlarının bulunmaması sebebiyle sağlık kurulu raporuna muhtaç bırakılan vatandaş bu raporunu tamamlayabilmek için bir devlet hastanesinden diğerine koşmak ve hattâ özel hekimlerden ücret mukabili rapor almak mecburiyetinde kalmaktadır. Tatbikine geçilmekte olan tam gün yasası ile (bu sistem rayına oturuncaya kadar uzun bir zaman) hastanelerimizde meydana gelecek uzman hekim boşluğu sağlık kurulu yönünden vatandaş için daha büyük sorunlar yaratacaktır. Bugün sağlık kurulu oluşturulan birçok hastanelerde dahi bu olanak bulunamayacaktır. Hekim azlığından sağlık kurullarının tedavi hekimliğine menfi etkisi daha çok artacaktır.

Görülüyor ki, sağlık kurulları sorununu hem hastane hizmeti yönünden hem vatandaş yönünden tetkike tabi tutmak gerekmektedir.

Örnek olarak Samsun Devlet Hastanesi'ni alalım :

Haftada iki gün sağlık kurulu oluşturulmaktadır. Önce sayısal olarak inceleyelim. Bu tetkikin yapılmaya başlandığından geriye doğru 11 sağlık kurulu sayısal tablosu şöyledir :

- 1) 15.3.1979-163
- 2) 20.3.1979-212
- 3) 22.3.1979-173
- 4) 27.3.1979-189
- 5) 29.3.1979-204
- 6) 3.4.1979-268
- 7) 5.4.1979-259
- 8) 10.4.1979-190
- 9) 12.4.1979-245
- 10) 17.4.1979-231
- 11) 19.4.1974-344

Talep edilen sağlık kurulu raporlarının çeşidine göre ilk 5 sağlık kurulunun sayısal tablosu :

	Öğrenci	Memur	İşçi	Şöför	Polis-Bekçi	Yaş Tashihi
1 —	1	5	3	86	3	25
2 —	6	8	20	97	13	13
3 —	9	10	18	46	9	25
4 —	13	6	23	47	24	22
5 —	22	15	21	50	20	21

	Adli Olay	Rapor Tastiki	Memur Hasta	2022 sayılı Kanun	1475 sayılı Kanun	Muhtelif
1 —	3	6	4	20	2	5
2 —	17	2	6	23	6	1
3 —	7	3	7	27	12	—
4 —	16	2	7	22	6	—
5 —	4	2	2	24	13	10

Son sağlık kurulunun sayısal tablosu: (toplam 344) Öğrenci 200, memur 8, işçi 5, şöför 76, polis-bekçi 16, yaş tashihi 25, adli olay 2, rapor tastiki 4, memur hasta 3, 2022 sayılı kanun 0, 1475 sayılı kanun 1, muhtelif 5.

11 sağlık kurulunun ortalamasına göre bir sağlık kuruluna 2578: 11=234 kişi düşmektedir. Her uzman hekim kişi başına bir dakika zaman ayırsa 234 dakika, takriben 4 saat gereklidir. Hekim makine gibi çalıştığı takdirde bu bir dakikada ancak birkaç kelime yazıp imza atabilir. Yani bu bir yerde rapor isteğinde bulunan kimseyi muayene etmeden kanaat yazmak mânasına gelmektedir. Hekim, muayene için, ancak şüpheli çeken veya görünür bir sakatlığı olana kısa bir zaman ayırabilmektedir. Bu iş böyle yürümektedir. Hepimiz biliyoruz, kimden saklıyoruz?

Sağlık kurulunu toplantı süresi en az bir saattir. Ertesi gün raporlarının her uzman hekim tarafından tetkik edilerek imza süresi de en az bir saattir. O halde bir sağlık kuruluna bir tek uzman hekimin ayırmak mecburiyetinde kaldığı zaman en tasarrufcu düşünce ve hareket tarzı ile 6 saat etmektedir. Bu demektir ki haftanın iki gününde bir uzman hekim sağlık kurulu görevinin dışında ancak yatan hastalarının sabah vizitelerini yapacak kadar zamana sahiptir ve bu gerçekten böyle olmaktadır. Yani hekim haftanın beş iş gününün ikisini sağlık kuruluna harcamaktadır. Uzman hekim bulunan branşlarda muayene ve tedavi için müracaat eden vatandaşa «bugün mua-

yene yok, sağlık kurulu var» cevabı verilmektedir. Eğer o branş bir cerrahi branş ise haftada en az bir gününü ameliyata ayırmak mecburiyetindedir ki hastaneye muayene ve tedavi için başvuran vatan-daşa haftada ayıracağı ancak iki gündür. Bunun mânası ve neticesi açıktır: Hekim müştekidir, vatandaşı müştekidir. Bu çalışma ne hekimi mesleği yönünden tatmin ve memnun etmekte ve ne de hasta kendi yönünden tatmin ve memnun olmaktadır.

Bu 11 sağlık kurulunun ilk beşinin toplamı 1041 dir. Bu sayının 681 ini (%65.4) öğrenci, memur, işçi, şöför, polis-bekçi adayları ile yaş tashihi için gelenler teşkil etmektedir. Bu hesabı toplamı 344 olan 11 inci gün için yaparsak bu kısma düşen sayı 330 (%96) dur. 11 sağ-lık kurulunun toplamı ise 2578, yukarda belirtilen çeşitli rapor istek-lerine düşen sayı (%65.4) 1696, diğer çeşit raporlar (adli olay, rapor tastiki, memur hasta, 2022 sayılı kanun, 1475 sayılı kanun gereğince istenen raporlar ve muhtelif) (% 34.6) 882'dir.

Burada üzerinde ayrıca önemle durulması gereken husus çeşitli bakanlıkların ve kuruluşların çok değişik sağlık yönetmelikleridir. Bunların içinde aynı hastalık için yüzdeleri çelişenler olduğu gibi birçoklarında noksanlıklar bile vardır. Meselâ bir karar vermek için yönetmelikte dayanılacak madde yoktur. Yabancı ülkeye işçi olarak gidebilmenin şartlarını gösteren bir yönetmelik yoktur, fakat «Alman-ya'ya işçi olarak gitmesine engel sağlık durumu» sorulur.

Vatandaş yönünden tetkik ettiğimiz takdirde bir sağlık kurulu raporunun vatandaşa ne gibi külfet ve eziyet yüklediğini görürüz: Maddî yükü vardır. Eğer vatandaş başka bir hastaneden veya hususi hekimden rapor almak mecburiyetinde ise (ki bu hemen her zaman vardır) bu yük artmaktadır. Rapor almak isteğinde bulunan en az 2-4 gününü bu işe ayırmak mecburiyetindedir. Birçoğu ilçelerden veya başka illerden gelmektedir.

Çare olarak önerilerimiz nelerdir?

1 — Önce yönetmelikler birleştirilmeli ve öğrenci, memur, şöför, işçi, polis, bekçi, gemi adamı gibi mesleklerden olacaklar için bir tek yönetmelik yapılmalı, ancak umumi sağlık durumlarının dışında aranacak sağlık şartları yönetmeliğe ilâve olarak belirtilmelidir. Meselâ «polis olacaklarda aranacak özel sağlık şartları», «gemi adamı ola-caklarda aranacak özel sağlık şartları» gibi.

2 — Birçok kuruluşların hekimi vardır. Hekimi olmayan kuruluş-lardan bazılarının işlerin kolay yürümesi için mutlaka hekimi olma-lıdır. Meselâ İş ve İşçi Bulma Kurumlarının her ilde bir hekimi bu-

İnmalıdır. Öğrenci, memur, işçi, şöför, polis, bekçi, gemi adamı, v.b. adayları ve yaş tashihleri bu hekimlerce ve hükümet tabiblerince muayene edilmeli ve raporları bu hekimlerce tanzim olunmalıdır.

3 — Bu hekimlerin şüpheli gördükleri ve karar veremedikleri hastanede o branşla ilgili uzman hekime gönderilmeli ve onun raporu yeterli olmalıdır. Ancak bu uzman lüzum görürse sağlık kuruluna sevk etmelidir.

4 — Ayrıca kuruluşlar şüpheli gördükleri rapor ve adaylar için sağlık kuruluna başvurabilmelidir.

Bunlar yapıldığı takdirde sağlık kurullarına adli olaylar, rapor tasdikleri, memur hasta raporları 2022, 1475 ve 193 sayılı kanunlar gereğince verilecek raporlar ve benzerleri kalacaktır ki bu suretle artan hekim ihtiyacı karşısında hastane ve hekim vatandaşın tedavisine hergün ve daha fazla zaman bulabilecektir.

İstanbul - Moskova - Leningrad - İstanbul

Tümü uçakla yapılacak olan bu gezi

15 gün olup tam pansiyon, sosyal ve tıbbi merkezlerin gezisidir. 8290 TL. ve 440 Dolar.

Ağustos sonu için programlanmıştır.

İstanbul - Sofya - Burgaz - İstanbul

15 gün 3070 TL. ve 360 Dolar.

İstanbul - Bükreş - Mamiia - Sofya - İstanbul

15 gün 6090 TL. ve 311 Dolar.

İstanbul - Varşova - Bükreş - İstanbul

10 gün Bükreş - 5 gün Varşova

10.215 TL 350 Dolar.

10 gün Varşova - 5 gün Bükreş

10.215 TL. ve 415 Dolar.

Not : En geç 15 Temmuz 1979 tarihine kadar açık adresinizle birlikte Merkez 'Konseyi'ne başvurunuz.
